

Matka i Serce Syna – polski paszport z wileńskim motywem

W nowym paszporcie pojawi się motyw wileński, jednak, zamiast wizerunku Ostrej Bramy, który wzbudził wiele kontrowersji, pojawi się inskrypcja z grobu Marii Piłsudskiej

Fotomontaż Marian Paluszkiwicz

Zamiast Ostrej Bramy na polskim paszporcie znajdzie się inskrypcja z grobu Marii Piłsudskiej – taką decyzję ogłosił wczoraj szef polskiego MSWiA, Mariusz Błaszczak.

– Jest to bardzo przejmujący symbol postawy

Polek, które w czasie zaborów wychowywały swoje dzieci w ten sposób, aby pamiętały o Polsce, o naszej tradycji, o naszej kulturze – mówił minister w czasie zakończenia Kampanii Społecznej MSWiA „Zaprojektuj z nami polski paszport 2018”

Str. 5

Micheil Saakaszwili nielegalnie wdarł się na Ukrainę Str. 7

Plener plastyczny „Kiejdany – 645 lat” Str. 10

Polskie Studio Teatralne rozpoczęło 57. sezon Str. 11

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER WILEŃSKI

Wtorek
Wrzesień 2017
12

Imieniny: *Cyrusa, Franciszka, Gwida, Juwencjusza, Macedoniusza, Maji, Marii, Marleny, Sylwina, Tacjana i Teodulfa*

TRZY PYTANIA DO...

...Romasa Bražiūnasa, kardiologa prywatnej kliniki medycznej w Wilnie

1. Statystyka dowodzi, że prawie co drugi dorosły Europejczyk ma nadciśnienie tętnicze. Dlaczego to jest niebezpieczne?

Niestety, na Litwie choroby układu krążenia pozostają jedną z podstawowych przyczyn zgonów. Nadciśnienie powoduje około 90 proc. wszystkich udarów mózgu, szkodzi sercu, nerkom, naczyniom krwionośnym i oczom. Z ostatnich badań wynika, że prawie 60 procent naszych mieszkańców w wielu 25-65 lat ma nadciśnienie i większość nawet tego nie podejrzewa, dlatego przynajmniej raz na rok należy sprawdzać swoje zdrowie.

2. Co powoduje podwyższone ciśnienie?

Przyczyn może być wiele: dziedziczność, styl życia, ciągły stres, wiek, niektóre gatunki leków i antykoncepcji, palenie, nadwaga. Czasami nadciśnienie jest spowodowane jakąś inną chorobą – np. cukrzycą czy nadczynnością tarczycy.

3. Jak obniżyć ciśnienie?

Jeżeli ciśnienie tętnicze jest wyższe niż 140/85 należy przede wszystkim zmienić tryb życia. Jeżeli mamy nadwagę, to zrzucenie 5 kilogramów obniży ciśnienie o 10 proc. Należy także zapomnieć o paleniu! W miarę możliwości należy też zwiększać aktywność fizyczną – regularnie jeździć rowerem, biegać, pływać albo szybko chodzić. Istotna jest również regulacja diety. Niezwykle istotne jest ograniczenie spożycia soli. Kolejną kwestią jest zapewnienie organizmowi odpowiedniej ilości potasu i kwasów omega. W tym celu należy włączyć w swoją dietę jak najwięcej warzyw oraz regularnie spożywać tłuste ryby morskie lub przynajmniej suplementy omega-3 dostępne w aptekach.

Rozmawiała Brygita Łapszewicz

"Polska pamięć. O historii i polityce historycznej."

Spotkanie z Senatorem RP,
prof. Janem Żarynym

Sobota, 16 września 2017
Godzina 15.00
Dom Kultury Polskiej / sala 305

ZAPRASZAMY NA SPOTKANIE Z PRZEDSTAWICIELAMI
FUNDACJI "POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE"

TEMAT SPOTKANIA: WNIOSKI O DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW NA 2018 R.

13 WRZEŚNIA 2017 R. GODZ. 17:00
DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE (SALA 305).

OBOWIĄZUJE REJESTRACJA

E-MAIL: INFO@POLSKIDOM.LT

NR TEL. 5 233 3663

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953
roku
Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika, tel./fax 260
84 44

DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz (tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt). **Zastępca red. nacz.:** Aleksander Borowik (info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46) **Sekretarz redakcji:** Lucja Stankevičiūtė (tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt) **Dziennikarze:** Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Ilona Lewandowska, Brygita Łapszewicz, Anna Pieszko, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter **Współpracownicy:** Helena Gładkowska, Witold Janczys, Jadwiga Podmostko, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk **Dział Promocji:** Andrzej Podworski — prenumerata (tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz — reklama (tel. 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt). **Wydawca:** VšĮ „Kurier Wilenski” **Druk:** VšĮ „Vilnijos žodis” **Nakład:** 3000 egz.

Materialów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

Tomas Venclova uhonorowany przez Dalię Grybauskaitė

Litewski poeta, publicysta i działacz społeczny Tomas Venclova został uhonorowany wczoraj przez prezydent Dalię Grybauskaitė. Venclovie, którzy przez wiele lat przyjaźnił się m. in. z Czesławem Miłoszem, zostało wręczone odznaczenie „Za zasługi dla Litwy”.

Venclova w 2015 roku otrzymał odznakę honorową „Bene Merito” od Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP – odznaczenie przyznawane za działalność wzmacniającą pozycję Polski na arenie międzynarodowej.

Tomas Venclova urodził się 11 września 1937 r. w Kłajpedzie. Litewski poeta i prozaik ukończył filologię na Uniwersytecie Wileńskim, a następnie semiotykę i literaturę rosyjską na uniwersytecie w Tartu. W latach 70. Venclova angażował się w działalność litewskiej i rosyjskiej opozycji antykomunistycznej. Działal m.in. w litewskim ruchu

obrony praw człowieka, współtworzył litewską filię Komitetu Obrony Praw Człowieka. Zagrożony represjami, w 1977 r. wyemigrował na stałe do Stanów Zjednoczonych, za co pozbawiono go obywatelstwa ZSRR.

W USA prowadził zajęcia na Uniwersytecie w Berkeley oraz Uniwersytecie Yale.

Litewski pisarz jest autorem licznych publikacji tłumaczonych na wiele języków. W języku polskim ukazały się m.in.: „Dialog o Wilnie” (wspólnie z Czesławem Miłoszem), „Siedem wierszy”, „Rozmowa w zimie”, „Kształty nadziei”, „Aleksander Wat: obrazoburca”, „Niszczalny rytm: eseje o literaturze”. Venclova jest także autorem licznych przekładów polskiej poezji na język litewski. Przełożył m.in. wiersze Herberta, Miłosza, Norwida oraz Symborskiej. □

zw.lt

Valatka redaktorem naczelnym agencji informacyjnej ELTA

Diennikarz i publicysta Rimvydas Valatka został redaktorem naczelnym agencji informacyjnej ELTA. Jak zaznacza Valatka, jego celem jako redaktora jest zapewnienie najwyższych standardów profesjonalnych i etycznych dziennikarstwa w realizacji ambitnych planów rozwoju agencji. W mediach Valatka pracuje już 39 lat, był redaktorem naczelnym portali informacyjnych 15min.lt, lrytas.lt, magazynu

„Veidas”. Ostatnio prowadzi audycje analityczne w telewizji Info TV oraz Žinių radijas. Po objęciu stanowiska redaktora naczelnego ELTY, Valatka planuje kontynuować działalność publicystyczną. Według rankingu 2017 roku Valatka znalazł się wśród najbardziej wpływowych dziennikarzy Litwy, obok Edmundasa Jakilaitisa, Moniki Garbačiauskaitė-Budrienė i Andriusa Tapinasa. □

zw.lt

DROGA KRZYŻOWA

14 września b. r. w dniu Podwyższenia Krzyża Świętego w Kalwarii Wileńskiej o godz. 9.00 odbędzie się Droga Krzyżowa, którą poprowadzi ks. proboszcz z Butrymańc Józef Aszkiełowicz wraz ze swoimi parafianami. Po drodze Krzyżowej, o godz. 13.00, w miejscowym kościele odbędzie się adoracja relikwii Krzyża Świętego, następnie o 13.30 uroczysta Msza św. oraz błogosławieństwo relikwią Krzyża Świętego. Do uczestnictwa w Drodze Krzyżowej i Mszy św. serdecznie zapraszani są nie tylko wierni z parafii butrymańskiej, ale także z parafii kalwaryjskiej oraz wszyscy chętni z innych pobliskich parafii.

Inf. wł.

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA

Na Kubie szacuje się straty wyrządzone przez niszczycielski huragan Irma
Fot. EPA-ELTA

KOMENTARZ DNIA

Pudrowanie nowej reformy

Faktycznie, żadnych zmian, a tylko „kosmetyczny puder” – tak eksperci określają nową litewską reformę korpusu służby cywilnej. W skład tego korpusu wchodzi pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych (wyższych stanowiskach w służbie cywilnej, średniego szczebla zarządzania, stanowiskach koordynujących, samodzielnych, specjalistycznych oraz wspomagających).

Reforma jest wpisana jako priorytetowa, czyli do zrealizowania w jak najszybszym terminie. To, że jest konieczna, każdy doskonale wie, ale czy faktycznie coś w tej tak palącej dziedzinie się zmienia, jest mocno wątpliwe. Zaprezentowana w ubiegłym tygodniu nowa redakcja tego tak ważnego dokumentu daje wiele do myślenia, gdyż, jak odnotowują eksperci, nie zmniejszy się absolutnie liczba urzędników, a tylko nazwy ich stanowisk.

A przecież była mowa, że z dotychczasowych 52,6 tysięcy państwowych urzędników po reformie pozostanie około 20 tysięcy. Ale, jak dowodzi nowy dokument, nic z tego. Zwiększy się również wynagrodzenie dla wszystkich urzędników. Pozostaną też dodatki w granicach od 20 do 40 proc. podstawowej gaży, jak też coroczne, jednorazowe inne formy zachęty (najczęściej natury materialnej).

Czy jest to radykalna reforma, o której tyle się mówiło? Chyba raczej puder kosmetyczny, którym chce się przykryć wszystkie dotychczasowe usterki w tej dziedzinie. A co najważniejsze, ma być na to przeznaczonych około 100 tysięcy euro.

Czy to nie za wysoka cena, jak na kosmetyczny zabieg?

Helena Gładkowska

CYTAT DNIA

„Im trudniejsza jest droga, która prowadzi do pokoju i zrozumienia, tym więcej wysiłku musimy włożyć w uznanie drugiego człowieka, leczenie ran, budowanie mostów, zacieśnianie relacji i pomaganie sobie nawzajem” – powiedział papież Franciszek odprawiając ostatnią mszę podczas swojej wizyty w Kolumbii.

Matka i Serce Syna – polski paszport z wileńskim motywem

ze str. 1 »

Co na to Litwa? „Jeżeli w Polsce brakuje znaczących miejsc, być może możemy pożyczyć” – odpowiedział minister spraw zagranicznych, Linas Linkevičius.

W poniedziałek odbyło się oficjalne zakończenie Kampanii Społecznej MSWiA „Zaprojektuj z nami polski paszport 2018”. Projekt wzbudził bardzo duże zainteresowanie. Jak poinformował szef MSWiA, Mariusz Błaszczak, aż 763 tys. osób weszło na stronę zaprojektujpaszport.gov.pl i wyraziło swoje zdanie na temat nowego polskiego paszportu, upamiętniającego stulecie odzyskania niepodległości w przyszłym roku.

– Chciałbym podziękować wszystkim, którzy oddali swoje głosy w tych konsultacjach – mówił minister. – 28 lipca rozpoczęliśmy konsultacje związane z nowym polskim paszportem, który będzie wydany w przyszłym roku. To paszport nowoczesny, jeżeli chodzi o formę zabezpieczenia, paszport upamiętniający stulecie odzyskania niepodległości po 123 latach zaborów – podkreślał Mariusz Błaszczak.

W nowym paszporcie pojawi się motyw wileński, jednak, zamiast wizerunku Ostrej Bramy, który wzbudził wiele kontrowersji, pojawi się inskrypcja z grobu Marii Piłsudskiej.

– Pamiętamy o Matce Boskiej Ostrobramskiej. Po konsultacji z gronem ekspertów zdecydowałem, że w miejsce tego symbolu pojawi się inskrypcja z grobu Marii Piłsudskiej „Matka i Serce Syna”. To przejmujący symbol postawy Polek. Dzięki właśnie poświęceniu matek wyrosło pokolenie, które z sukcesem

Barbara Mazurkiewicz-Białęcka przedstawiła szczegóły projektowania nowego paszportu
Fot. twitter.com/MSWiA_GOV_PL

doprowadziło do odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku – powiedział minister Mariusz Błaszczak.

Po konsultacjach z ekspertami MSWiA zrezygnowało również z planów zamieszczenia na polskich paszportach grafiki przedstawiającej cmentarz Orląt, który z kolei budził zastrzeżenia Ukrainy.

– W związku z uwagami, które napływały do ministerstwa, po wysłuchaniu rekomendacji zespołu ekspertów w sprawach, które wzbudzały kontrowersje, podjąłem następujące decyzje: jeśli chodzi o cmentarz Orląt Lwowskich zdecydowałem, żeby zamiast ikony była przedstawiona postać Antosia Petrykiewi-

cza – poinformował minister, przypominając, że jest to najmłodszy kawaler Orderu Virtuti Militari. – 13-letni chłopiec, który razem z innymi orlętami lwowskimi walczył o niepodległość Polski i jest pochowany na cmentarzu Orląt Lwowskich.

– Pamiętamy o ziemiach dziś nazywanych Kresami. Pamięć była tym, co pozostało Polakom urodzonym za Bugiem, którym odebrano domy, ziemię i groby przodków. W czasach PRL-u jako miejsce urodzenia wpisywano tym ludziom – ZSRR. O Polakach na Kresach, o ich losach mówiono publicznie tylko tyle, na ile zezwalała cenzura, dlatego cmentarz Orląt Lwowskich i Ostra Brama to miejsca oczywiste ze względu na uczczenie naszej drogi do Niepodległości – mówił dalej minister.

Prezentując projekt nowego dokumentu, Barbara Mazurkiewicz-Białęcka z Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA zapewniła, że nowy paszport będzie nowoczesny i dobrze zabezpieczony za pomocą mikroczypa z danymi. Karta główna z danymi posiadacza ma być poliwęglanowa, z wypalonym laserowo drukiem.

Nowy wzór paszportu z szatą graficzną upamiętniającą 100-lecie Niepodległości Państwa Polskiego ma się pojawić w 2018 r. Nie będzie jednak obowiązku wymiany obecnych paszportów na nowe. W przygotowaniu projektu paszportu na 100-lecie niepodległości z MSWiA współpracuje Instytut Pamięci Narodowej oraz Polska Wytwórcza Papierów Wartościowych. □

Opr. I. L. na podstawie mswia.gov.pl i BNS

POLSKI PASZPORT 2018

W nowym polskim paszporcie znajdują się następujące motywy graficzne związane z odzyskaniem Niepodległości:

1. Bitwa Warszawska
2. Antoś Petrykiewicz
3. Godło II RP
4. Grób Nieznanego Żołnierza
5. Ignacy Paderewski
6. Józef Piłsudski
7. Odznaka Korpusu Ochrony Pogranicza
8. Odznaka pamiątkowa Wojsk Wielkopolskich
9. Order Virtuti Militari
10. Powstania Śląskie
11. Roman Dmowski
12. Wincenty Witos
13. Wojciech Korfanty
14. Kopiec Czynu Niepodległościowego Mogiła Mogił
15. Gabriel Narutowicz
16. Orzełek Legionowy
17. Inskrypcja „Matka i Serce Syna”
18. Eugeniusz Kwiatkowski
19. Obraz Jacka Malczewskiego „Polonia”

SPRINTEM

Mo Farah znowu pobiegnie

Utytułowany brytyjski lekkoatleta Mo Farah zapowiedział, że wystartuje 22 kwietnia w londyńskim maratonie. Będzie to jego trzeci udział w jednym z najśłynniejszych na świecie biegów na dystansie 42 km 195 m. Będzie to pierwszy maraton Faraha w 2018 r. Biegacz chce rywalizować w najbliższych latach wyłącznie na dystansie 42 km i 195 oraz półmaratonach. W 2013 roku pokonał nad Tamizą tylko połowę maratońskiej trasy, a w następnym zajął ósme miejsce wynikiem 2:08.21.

Znowu afera dopingowa!

W organizmie trzech piłkarzy ręcznych reprezentacji Rosji do lat 19, która startowała w sierpniowych mistrzostwach kontynentu wykryto niedozwolony środek – meldonium - poinformowała europejska federacja. Rosjanki zdobyły srebro. W finale w słoweńskim mieście Celje zawodniczki „Sbornej” uległy Francuzkom 26:31.

Bokserzy obronili tytuły

Wisaksil Wangek z Tajlandii oraz Japończyk Naoya Inoue w kalifornijskim Carson obronili tytuły zawodowych mistrzów świata. Wangek w ciągu pół roku po raz drugi pokonał w czwartej rundzie Nikaraguańczyka Romana Gonzaleza i zachował pas czempiona federacji WBC w wadze junior koguciej. Z kolei Inoue (14-0) wygrał przed czasem z Amerykaninem Antonio Nievesem (17-2-2), a stawką było trofeum WBO w tej samej kategorii.

PŚ w szachach: mistrz Carlsen wyeliminowany, afera ze spodniami

W trzeciej rundzie szachowego turnieju o Puchar Świata w Tbilisi wyeliminowany został mistrz globu Norweg Magnus Carlsen. Jednak środowisko królewskiej gry żyje „afere szortową”.

Reprezentant Kanady Anton Kovalyov po zwróceniu mu uwagi na niewłaściwe spodnie odleciał do domu. Carlsen nie musiał uczestniczyć w tych zawodach, które mają także wyłonić pretendenta do walki o tytuł mistrza globu. Po dwóch zwycięstwach zastopował go Xiangzhi Bu. Chińczyk wygrał białymi pierwszą partię trzeciej rundy, a drugą zremisował.

„Bu odważył się zagrać agresywnie i poświęcił w debiucie figurę za rozbicie pozycji króla Norwega. Jak się okazało, to tak bardzo zaskoczyło Carlsena, że zaczął popełniać błędy i uznał się za pokonanego” – skomentował prezes PZSzach Adam Dzwonkowski.

Norweg podzielił los kilku innych utytułowanych szachistów, którzy zostali niespodziewanie wyeliminowani, m.in. pięciokrotny mistrz globu Viswanathan Anand z Indii czy finalista ubiegłorocznego meczu o ten tytuł, zdobywca Pucharu Świata w 2015 roku Rosjanin Siergiej Karjakin. W drugiej rundzie odpadli obaj reprezentanci Polski - Jan-Krzysztof Duda i Radosław Wojtaszek.

Anand doznał porażki z Kovalyovem (Kowalowem). Urodzony w Charkowie, wy-

stępujący początkowo w barwach Argentyny, a od 2013 roku - Kanady, miał grać z Maximem Rodshteinem z Izraela. Był już na sali i ... wyszedł, spakował się i odleciał do domu.

Prezes Dzwonkowski przypuszcza, że spowodowane to było jego wcześniejszą rozmową z prezydentem Europejskiej Unii Szachowej. Gruzin Zurab Azmaiparaszwili, główny organizator, nakazał Kowalowowi zmianę spodni, w których ten od początku zawodów grał. Według oświadczenia reprezentanta Kanady nawet nie o spodnie chodziło, a raczej o formę, w jaki sposób zwracał się do niego adwersarz i oskarża go o zachowania rasistowskie. Sędzia główny, były prezes PZSzach Tomasz Delega, przed rundą też zwrócił uwagę na nie-

stosowność stroju, ale nie podjął żadnych specjalnych czynności poza rozmową i nie jest o nic oskarżany przez Kowalowa.

„Niezależnie od tego, jak duży z tego zrobił się skandal i czy rzeczywiście prezydent ECU przesadził w sposobie komunikacji, to wydaje się, że zwykła przyzwoitość i zdrowy rozsądek nakazują, aby na zawodach być ubranym właściwie. Tylko co to oznacza? A może jednak szachiści powinni się zastanowić, że strój to nie jest jakiś nieistotny element, a wyraz szacunku dla kibiców, organizatorów, czy sponsorów” – skomentował Dzwonkowski.

Pula nagród turnieju w stolicy Gruzji, który potrwa do 28 września, wynosi 1,6 mln dolarów. Zwycięzca otrzyma 120 tys. □

Po dwóch zwycięstwach Norweg Magnus Carlsen niespodziewanie został pokonany przez Chińczyka Xiangzhi Bu Fot. archiwum

Eurobasket 2017: Reprezentacja Litwy odpadła już w 1/8 finału mistrzostw

W sobotę na odbywającym się Eurobasket 2017 w Turcji reprezentacja Litwy rozegrała najważniejszy jak dotąd mecz turnieju. Niestety, ale podopieczni Dainiusa Adomaitisa nie zaliczyli najważniejszego sprawdzianu. Litwa w 1/8 finału uległa reprezentacji Grecji

64:77 i pożegnała się z mistrzostwami Europy.

Do meczu z Grecją Litwa zdobyła 4 zwycięstwa z rzędu i wyglądało na to, że ta drużyna ma wszystkie szanse na zdobycie medali, jednak w kluczowym meczu doświadczenie Greków miało większą wagę niż nadmierny entuzjazm Li-

twinów. Litwę za sobą prowadzili Mindaugas Kuzminskas, Jonas Valančiūnas oraz Mantas Kalnietis. Zdecydowanie zabrakło większego wkładu innych koszykarzy. Litwa z kolei, która w 2013 i 2015 wywalczyła srebrne medale, po raz pierwszy od 2009 roku tak wcześniej opuściła turniej. □

Vuelta a Espana: triumf Froome'a, pożegnanie Contadora

Brytyjczyk Chris Froome z ekipy Sky zwyciężył w zakończonym w Madrycie wyścigu Vuelta a Espana. W niedzielę po raz ostatni startował słynny hiszpański kolarz Alberto Contador (Trek).

W klasyfikacji generalnej zajął piąte miejsce. Ostatni, 21. odcinek wygrał po skutecznym finiszu Włoch Matteo Trentin (Quick Step), odnosząc czwarte etapowe zwycięstwo. Froome do ostatnich metrów walczył o jeszcze jedno trofeum – zieloną koszulkę najlepszego w klasyfikacji punktowej. I cel osiągnął – 11. miejsce pozwoliło mu wyprzedzić o dwa punkty Trentina.

Froome jest trzecim w historii zawodnikiem, mogącym poszczycić się w jednym roku dubletem Tour de France-Vuelta. W przeszłości, gdy Vuelta była rozgrywana wiosną, oba wyścigi wygrali dwaj Francuzi – Jacques Anquetil (1963) oraz Bernard Hinault (1978).

Brytyjczyk zdobył czerwoną koszulkę lidera na trzecim etapie i już się z nią nie rozstał. Swoją dominację potwierdził dwoma zwycięstwami etapowymi. W klasyfikacji generalnej wyprzedził o 2.15 Włocha Vincenzo Nibalego (Bahrain-Merida) oraz o 2.51 Rosjanina Ilnura Zakarina (Katusza).

Contadorowi do podium zabrakło 27 sekund. W niedzielę dojechał do mety siedem sekund za pierwszą grupą z podzielone-

Słynny hiszpański kolarz Alberto Contador, który kończy karierę odebrał nagrodę dla najbardziej walecznego kolarza **Fot. archiwum**

go peletonu. W efekcie spadł z czwartej na piątą pozycję, wyprzedzony przez Holendra Wilco Keldermanna (Sunweb).

34-letni Hiszpan chyba nie przywiązywał do tego większej wagi. Dzień wcześniej we wspólnym stylu zwyciężył na przełęcz Angliru i po raz ostatni wykonał charakterystyczny dlań gest – strzał z pistoletu, którym świętował każdą wygraną.

„El Pistolero” był jednym z najlepszych kolarzy ostatnich kilkunastu lat. Odnosił 68 zwycięstw, a pierwsze zanotował 4 września 2003 roku... w Karpaczu, triumfując w jeździe indywidualnej na czas podczas Tour

de Pologne. Potem wygrał m.in. siedem wielkich tourów – dwa razy Tour de France, dwukrotnie Giro d'Italia i trzykrotnie Vuelta. W „Wielkiej Pętli” triumfował także w 2010 roku, ale ten sukces odebrano mu z powodu pozytywnego wyniku kontroli antydopingowej.

W niedzielę stanął po raz ostatni na podium, odbierając nagrodę dla najbardziej walecznego. Najlepszym „góralem” wyścigu został Włoch Davide Villella (szósty w tej klasyfikacji był Tomasz Marczyński, a siódmy – Rafał Majka) Drużynowo triumfowała Astana z Kazachstanu. **☐**

Liga niemiecka: kobieta zadebiutowała jako sędzia w Bundeslidze

Bibiana Steinhaus została pierwszą kobietą, która poprowadziła mecz piłkarskiej ekstraklasy Niemiec. 38-letnia policjantka z Hanoweru i życiowa partnerka Howarda Webba była arbitrem niedzielного spotkania Herthy Berlin z Werderem Brema (1:1) i zebrała dobre oceny.

Trenerzy obu zespołów nie mieli przed pierwszym gwizd-

kiem obaw o poziom sędziowania. „Ona potrafi to robić. Ma wszelkie umiejętności, by poprowadzić mecz bezbłędnie” – zaznaczył szkoleniowiec Herthy Pal Dardai.

Pierwsze oceny po spotkaniu też były pozytywne. Obserwatorzy podkreślali, że była stanowcza od pierwszych minut i panowała nad sytuacją na bo-

isku, a przez 90 minut pokazała tylko jedną żółtą kartkę (Norwegowi Perowi Skjelbredowi z Herthy).

„Choć wiele kobiet sędziowało już istotne mecze, to jeszcze nigdy kobieta nie dotarła tak daleko w męskim futbolu. To ważne przesłanie dla świata” – oceniła sekretarz generalna FIFA Fatma Samoura. **☐**

SPRINTEM

Pięć goli Barcelony

Piłkarze Barcelony nie zwalniają tempa. W 3. kolejce hiszpańskiej ekstraklasy odnieśli trzecie zwycięstwo, pokonali w derbowym starciu Espanyol aż 5:0. Tymczasem drugi remis z rzędu zanotował Real Madryt, tym razem z beniaminkiem Levante 1:1. Trzy bramki dla zdobył Lionel Messi, a po jednej w końcówce spotkania Gerard Pique oraz Luis Suarez.

Kontuzja gwiazdy Borussii

Marcel Schmelzer nie zagra przez sześć tygodni z powodu kontuzji stawu skokowego doznanej w bezbramkowym spotkaniu z SC Freiburg. Kapitan Borussii Dortmund startł się ze skrzydłowym gospodarzy Yoricem Ravetem. Po trzech kolejkach Bundesligi piłkarze Petera Bosza są liderem. Szkoleniowiec BVB ma problem, bo z udziału w kolejnych spotkaniach wypadł też Marc Bartra, który opuścił boisko w rywalizacji z Freiburgiem.

NBA: Duncan pomoże poszkodowanemu

Legendarny koszykarz San Antonio Spurs Tim Duncan, który przez 19 lat grał w barwach „Ostróg”, przekazał 250 tys. dolarów na pomoc poszkodowanym przez huragan Irma na Wyspach Dziewiczych skąd pochodzi.

Zamierza też wyczerterować samolot z pomocą. Duncan zdobył pięć tytułów mistrza NBA (1999, 2003, 2005, 2007, 2014), a karierę zakończył w lipcu 2016 roku.

**Siemanko! Czasem mówią: „skok w bok”.
Śmiech jest ponoć lekiem. Niechaj wspólny
szkolny rok biegnie nam z uśmiechem!**

Czy wiecie, jaka jest historia współczesnych książek – wszystkich publikacji poczynając od małych ulotek do wielotomowych ksiąg?

Wyobraźcie sobie, że na początku XV wieku, a więc 500 lat temu, ludzie w Europie nie mieli pojęcia o drukowanych książkach. Zнали tylko te przepisywane przez mnichów...

Co trzeba wiedzieć o wynalezieniu druku

Wynalezienie druku

W KLASZTORZE U MNICHÓW

Przenosimy się do średniowiecza... W klasztorze położonym wysoko na zboczu góry mieszkają mnisi. Klasztor jest potężny, ale i tak najbardziej jest okazały kościół.

Właśnie kilku mnichów wyszło z kościoła. Pewnie są już po porannych modlitwach i śpieszą się na śniadanie do klasztornej jadalni, czyli do refektarza, a może po drodze wstąpią jeszcze do swoich dormitoriów, czyli do pomieszczeń, w których śpią.

Niewykluczone, że za kilka chwil przeor ogłosi zebranie w pomieszczeniu zwanym kapitularem...

Życie w klasztorze

upływa raczej mnichom spokojnie. Wstają wcześniej rano, a dzień zaczynają od modlitwy. Właściwie mnisi polecają swoje życie Bogu – większość czasu spędzają na modlitwie. W ciągu dnia uczestniczą w ośmiu nabożeństwach!

Niektórzy mnisi opiekują się także ubogimi i chorymi. Wyjątkowe i magiczne miejsce w każdym klasztorze to skryptorium...

W SKRYPTORIUM

W średniowiecznym klasztorze skryptorium zabierało dużo miejsca, bo było to dość duże pomieszczenie. Znajdowały się tam stoły z krzesłami przy których mnisi przepisywali wszelkiego rodzaju książki. Dlaczego trudni-

li się takim zajęciem? W średniowieczu jeszcze nie znano maszyn drukarskich i książki kopiowano tylko w ten sposób. Tak! Była to bardzo trudna i żmudna praca.

Zdarzało się, że jedną księgę, np. Biblię, mnich kopiował cały rok! Czasem, jakiś mnich łapał się za głowę – szczególnie, gdy się pomylił. Taką księgę przepisana przez mnicha nazywamy rękopisem lub manuskrytem.

KIM JEST LIS?

Zamieszkuje lasy, pola, łąki i okolice zabudowań. Swoje nory kopie sam albo zajmuje opuszczone mieszkania królików i borsuków. Główne pomieszczenie stanowi komora gniazdowa, do której prowadzi wiele korytarzy i wejść. W czasie pogody śpi także w spróchniałych pniach lub kępkach trawy. Lis jest bardzo sprytny i potrafi ominąć nie jedną pułapkę, w którą wpadłyby inne zwierzęta. Żywi się głównie gryzoniami, ale zjada też ptaki, żaby, chrząszcze, a czasami nawet sarnięta.

PRZYSŁOWIA O LISIE

- * *Więcej się zyska lisim ogonem jak lwim pazurem.*
- * *Stary to lis.*
- * *Starego lisa trudno ułapić.*
- * *Poznał się przecie na farbowanych lisach.*
- * *Nie jedną dziurę miewa lis do jamy.*

PSYCHOZABAWA: SZKOLNE TYPY I TYPKI

Anka i Kaśka spóźniły się na pociąg i przez nie powrót klasy z wycieczki opóźni się o 2 godziny:

a) *Gratulujecie dziewczynom pomysłowi – jutro będziecie mieć dobrą wymówkę na swoje nieprzygotowanie do lekcji.*

b) *Jesteście wściekli – wycieczka była nieudana, a w domu czekają na Was przygody Harry'ego Pottera.*

c) *Pocieszacie dziewczyny – wszyscy się na nie obrazili, a przecież każdemu mogło się to zdarzyć.*

d) *Chcielibyście jak najszybciej znaleźć się w domu, ale nie komentujecie sytuacji.*

Wakacje:

a) *Były wspaniałe, bo przede wszystkim spędzone z daleka od książek i szkoły.*

b) *Były średnio udane, ale lepsze siedzenie przed komputerem lub nuda na podwórku niż chodzenie do budy.*

c) *Udały się znakomicie, jesteście wypoczęci, teraz łatwiej Wam będzie się uczyć.*

d) *Całe szczęście, że się już*

skończyły – wolicie polski niż siedzenie w domu.

Wasza klasa bierze udział w konkursie na największą zebraną ilość makulatury. Może uda Wam się wygrać wycieczkę do Austrii, staracie się bardzo od początku roku, ogłoszenie wyników już za tydzień. Wy:

a) *Zebraliście stopy gazet od wszystkich sąsiadów i połowy rodziny.*

b) *Kombinujecie, jak zwiększyć wagę Waszej paczki z makulaturą.*

c) *Postanawiacie poświę-*

cić na to konto swoje komiksy.

d) *Nie bardzo macie ochotę brać w tym udział.*

Uwaga! Rozwiązanie w magazynowym wydaniu „Kuriera Wileńskiego!”

CZY WIECIE, ŻE...

JĘZYK człowieka to silny, giętki mięsień. Znajduje się na nim około 10 tysięcy kubków smakowych, dzięki którym wyczuwamy smak. Kubki smakowe na języku rozróżniają tylko 4 podstawowe smaki: słodki – czubek języka, słony i kwaśny – boki języka, a gorzki u nasady.

CIEKAWOSTKA „NAGŁY WYPADEK”

90-letnia włoska emerytka wezwała na pomoc policję, ponieważ podczas jej ulubionego serialu zepsuł się telewizor. Poprosiła o natychmiastowy przyjazd do „nagłego wypadku”. Dla świętego spokoju policjanci, po pouczeniu kobiety, że wezwała ich bezzasadnie, naprawili jej telewizor.

MOJA CZAROWNICA (KTÓRA NIE CHCE BYĆ CZAROWNICĄ) ZAKŁADA DZIEWCZĘCĄ KAPELĘ

Robert Słowacki ma naprawdę ciekawe życie. Pomaga czarownicy, która wykazuje przeogromną niechęć do bycia czarownicą.

Nic więc dziwnego, że każdą wolną chwilę wykorzystuje na robienie zapisków w swoich pamiętnikach. To jedyna rzecz, dzięki której jeszcze nie oszalał. Przeczytajcie, a dowiedziecie się, co takiego opisuje!

ZAGADKI DLA BYSTRZAKÓW

*By wlaził na drzewo,
w głowę go biją.
A kiedy wejdzie –
trudno go wyjąć.*

*Może być tani, może
być drogi. Osobno ręce,
osobno nogi.
A gdy pociągnąć z dołu
za sznurek, nogi i ręce
podnosi w górę.*

Krzyżówka dla baaaaardzo mądrych

Rozwiążcie krzyżówkę i odczytajcie rozwiązanie z krzyżek oznaczonych cyframi. Dla ułatwienia – w każdym wyrazie dwie pierwsze litery powtarzają się.

1. Wąwóz, parów, rów.
2. Nora lisa.
3. Duży Kubuś.
4. Dziecko owcy.
5. Inaczej warzywa.
6. Iglasty krzew z niebieskimi jagodami.
7. Jesienią obsypana czerwonymi koralami.
8. Lubi wygrzewać się w słońcu na kamieniach.

